

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 1. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Semjén Zsolt: 2015 a magyar nemzetpolitika talán legsikeresebb éve volt

Semjén Zsolt szerint 2015 a magyar nemzetpolitika talán legsikeresebb éve volt. A miniszterelnök-helyettes ezt a Kossuth Rádió Határok nélkül című műsorában jelentette ki december 31-én. Év- és helyzetértékelésében elmondta, hogy most már „zökkenő nélkül” működik az összes nemzetpolitikai program, amit a kormány az elmúlt öt évben beindított. Semjén Zsolt a tematikus évek elindítását nagyon lényegesnek nevezte, mert ezek „egy-egy speciális területre irányítják a figyelmet, és a pénzügyi forrásokat is oda fókuszálják”. Úgy fogalmazott: az első „finomhangolás” az volt, amikor a szakképzésre helyezték a hangsúlyt, hiszen fontos, hogy a magyarság nemcsak kulturálisan, de anyagilag is meg tudjon maradni a saját szülőföldjén. Ez akkor lehetséges, ha „nemcsak a Himnuszt énekelheti és iskolái lehetnek, de meg is tud élni”. Kifejtette, hogy a Vajdaságban egy példátlan kezdeményezés indult: 50 milliárd forintot nyújtottak gazdaságfejlesztésre részint vissza nem térítendő támogatás, részint nagyon kedvezményes hitel formájában. A program egyszerre segít megtartani a magyarságot, és teszi lehetővé a gazdasági növekedést. A fejlődés komolyan támogatja a magyar vállalkozókat, a szerb vállalkozókat pedig Magyarországhoz köti - fűzte hozzá. A miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy Kárpátalját is hasonló gazdaságfejlesztési tőkeinjekcióban kívánják részesíteni, ennek azonban az ukrán állam ellenáll. Ukrajnában „részben háborús, részben anarchikus” állapotok uralkodnak, ezért az állam Magyarországgal való viszonyát nem lehet a magyar-szerb viszonyhoz hasonlítani. Kárpátalján ugyanakkor „a legnagyobb probléma a létbizonytalanság”, ezért a következő nagy gazdasági fejlesztést mindenképpen ide tervezik - hangsúlyozta. Szlovákiáról és Romániáról Semjén Zsolt azt mondta, hogy mivel ezek az országok tagjai az Európai Uniónak, ezért más források is a rendelkezésükre állnak. Ez az oka, hogy a magyar kormány a támogatások odaítélésénél elsősorban Szerbiára és Ukrajnára összpontosít. A miniszterelnök-helyettes úgy fogalmazott, hogy „szárnyalnak a szlovák-magyar gazdasági kapcsolatok”, és a visegrádi együttműködés keretében a politikai kapcsolatok is jobbak, mint valaha. Úgy fogalmazott: „történelmi dolog”, hogy szlovák katonák jöttek segíteni a magyar határ védelmében. Mindez „megágyaz” annak, hogy a nemzetiségi kérdésekben is előre lehessen lépni idővel - nyilatkozta, hozzátéve: ha a Magyar Közösség Pártja márciusban bekerül a pozsonyi parlamentbe, akkor ez még könnyebb lesz. A magyar-román viszony ugyanakkor nagyon megromlott mind államközi szinten, mind a román politikai elit és az erdélyi magyarság között, itt tehát „sajnos visszalépésről kell hírt adnunk” - mondta Semjén Zsolt, aki szerint a Ponta-kormány alatt történt a hanyatlás, amikor „tudatosan rombolták” a magyar-román kapcsolatokat, tönkretéve mindazt, amit a korábbi kormányok alatt felépítettek. A miniszterelnök-helyettes úgy fogalmazott, hogy „ha a jobbközép végre összeszedi magát” Romániában, akkor lehetővé válik Magyarország és Románia együttműködése, és hangsúlyosabb lehet a magyarság érdekképviselete. Hozzátette: mindig a kiegyezés híve volt az RMDSZ-szel, s

nemzetpolitikai célja „összeboronálni” az adott nemzetrészen élő magyar politikai szervezeteket. Szavai szerint, ha az RMDSZ kiesne a bukaresti parlamentből, akkor fennállna annak a veszélye, hogy román pártokba integrálódik a magyar értelmiség, ezért, mivel az erdélyi magyarok a korábbi választásokon eldöntötték, hogy az RMDSZ a legerősebb, parlamentbe kerülni képes magyar szervezet, az együttműködés „nemzeti parancs”.

Letartóztatták Szócs Zoltánt, a HVIM erdélyi elnökét

Húsz darab házi készítésű bombát akartak egy időben felrobbantani a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom (HVIM) tagjai december elsején székelyföldi városokban azzal a céllal, hogy pánikot keltsenek – közölte a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni fellépéssel foglalkozó ügyészség (DIICOT), miután őrizetbe vette Szócs Zoltánt, a HVIM erdélyi elnökét. Szócsöt az alkotmányos rend elleni cselekedetek elkövetésére, valamint a robbanóanyagokra vonatkozó szabályok megsértésére történő felbujtással gyanúsítják. A HVIM elnökét az ügyészek kérésére szerdán 30 napos előzetes letartóztatásba helyezték. A HVIM elnöke és rokonsága kézdivásárhelyi lakhelyén kedden házkutatást tartottak, este a gyanúsítottat Bukarestbe vitték, és több órán keresztül kihallgatták. Ezután döntött az ügyészség Szócs Zoltán őrizetbe vételéről, majd kezdeményezte előzetes letartóztatását. A vádhatóság a vármegyések október 10-ei tanácskozásának lehallgatási jegyzőkönyvével bizonyítja állításait. Az ügyészség honlapján megjelent közlemény szerint Szócs Zoltán biztatta a HVIM kézdivásárhelyi szervezetének a tagjait arra, hogy házilag készítsenek robbanószerkezetet, és azt robbantsák fel a december 1-jei román nemzeti ünnep alkalmából tartandó kézdivásárhelyi felvonuláson. „Képzeljétek el, hogy zajlik a felvonulás... a bombákat egyszerre kell felrobbantanunk... az lenne a jó, ha nagy lenne a füst... mintha látnám, ahogy a földhöz vágják magukat, többet soha nem vonulnának fel... még a BBC is hírt adna róla, az egész világ rólunk beszélne... fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a kézdivásárhelyiek nem félnek” – olvasható a jegyzőkönyvben. A DIICOT szerint Beke István, a vármegyések kézdivásárhelyi szervezetének december elején letartóztatott elnöke a „megcsináljuk” kijelentéssel válaszolt Szócs felvetésére. A Digi 24 hírtelevízió szerint a lehallgatott beszélgetésből az is kiderült, hogy a robbantásokat a Kézdivásárhely főterén található Gábor Áron szobor környékére tervezték a HVIM-esek. „Az egésznek a szobortól kell kiindulnia... ott kell robbantanunk, ahol ők elvonulnak... próbálkozhatunk Sepsiszentgyörgyön vagy Csíkszeredában is... meg kell próbálnunk” – idézte a hírtelevízió a DIICOT jelentését. Szócs Zoltán – aki október 13. és december 20. között Franciaországban dolgozott – állítólag azt kérte a HVIM kézdivásárhelyi tagjaitól, hogy aznap ne tartózkodjanak a városban. Az ügyészség Szócs Zoltánt a Székelyföld nem Románia! jelmondat népszerűsítőjeként mutatja be, aki azt vallja, hogy a HVIM céljait „véráldozat nélkül nem lehet” elérni. A DIICOT állítása szerint Szócs három nappal a

tanácskozás után hagyta el Romániát, Beke István december elsejei letartóztatása után azonban felvette a kapcsolatot a tanácskozás többi résztvevőjével, hogy egyeztesse velük a hatóságoknak mondandó változatot. A HVIM kézdivásárhelyi sajtótájékoztatóján Tóth Bálint, a szervezet szóvivője arra kérte a hatóságokat, hogy hozzák nyilvánosságra a merényletkísérlet gyanújába keveredett Beke István ügyében a tűzszerészeti vizsgálat eredményeit. Gyanúsnak nevezte, hogy a nyomozást követően az illetékesek nem tudnak semmiféle bizonyítékot felmutatni az állítólagos bombagyártásról. Tóth elmondta, a HVIM követeli, hogy a nyomozó hatóságok hozzák nyilvánosságra azokat a hangfelvételeket is, amelyre a DIICOT többször is hivatkozik jelentésében.

Folytatódik a beszercei magyar iskola kálváriája

Harmadik nekifutásra elutasította Beszterce város tanácsa az önálló magyar iskola létrehozását célzó határozattervezetet. A megyeszékhely képviselőtestülete december 23-ai, szerdai ülésén a tanácsosok azért nem támogatták az iskolaalapítási tervet, mert az Andrei Mureșanu Főgimnázium vezetősége nem hajlandó épületet biztosítani az új tanintézetnek. A beszercei magyar iskola létrehozásának ügye immár harmadik alkalommal került a városi képviselőtestület napirendjére. Az Antal Attila RMDSZ-es tanácsos által beterjesztett határozattervezetre legelső alkalommal, idén májusban rábólintott a testület; a 21 képviselőből 15-en támogatták a javaslatot. Csakhogy a román oktatási minisztérium formailag hibásnak nyilvánította a határozatot és módosításokat követelt, holott korábban Besztercén valamennyi helyi hatóság törvényesnek találta. A bukaresti tárca többek között a tanintézet tervezett nevével – Hunyadi János Gimnázium – sem értett egyet. Idén augusztusban másodszor is a beszercei tanács elé vitte az RMDSZ a javaslatot, az immár módosított változatot azonban akkor kvórum hiányában nem sikerült elfogadtatni, mivel azon az ülésen mindössze tíz tanácsos jelent meg. Ekkor eldőlt, hogy az önálló magyar tanintézet már nem kezdheti meg tevékenységét a 2015-2016-os tanévben. Antal Attila tanácsos a Krónikát úgy tájékoztatta: a városi önkormányzat az eredeti elképzelés szerint ideiglegesen egy magánépületet bérelt volna a magyar iskola számára, az ősz folyamán azonban ez az ingatlan más rendeltetést nyert, így ezt már nem lehetett igényelni. Tekintettel arra, hogy a magyar oktatás Besztercén az Andrei Mureșanu Főgimnáziumban működik, a kezdeményezők a tanintézet három épületének egyikét szemelték ki erre a célra. Az iskola vezető tanácsa, valamint a Beszterce-Naszód megyei tanfelügyelőség viszont negatívan véleményezte az elképzelést, amely döntő módon befolyásolta a helyi tanács álláspontját. A december 23-i ülésen résztvevő 17 tanácsos közül csak öten voksoltak a magyar iskola létrehozása mellett, 11-en tartózkodtak, egy tanácsos pedig ellene szavazott, miközben 14 szavazat kellett volna ahhoz, hogy a határozat átmenjen. „Ilyen módon még ha a korábbi tanácskozásból az sült ki, hogy majdnem minden tanácsos meg van győződve arról, hogy tényleg szükséges egy magyar iskolaközpont a végvári magyar oktatás megmentésének érdekében, amíg nem lesz egy

megfelelő, üres iskolaépület, addig még várat magára egy különálló magyar iskola léte Besztercén” – közölte Antal Attila RMDSZ-es városi tanácsos.

Berényi: közös akarattal elérhetjük, hogy nagyobb legyen a magyarság tekintélye

A Magyar Közösség Pártja hagyományteremtő szándékkal szervezte meg az Első Felvidéki Újévi Gálakoncertet, amely január 2-án volt a Dunaszerdahelyi Városi Művelődési Központban. Berényi József, az MKP elnöke ünnepi köszöntőjében elmondta, ilyenkor békés, boldog, sikerekben gazdag új évet kívánunk egymásnak. „Ám idén mintha a békés szó a korábbiaktól eltérően nagyobb hangsúlyt kapna, hiszen békétlenség van körülöttünk” – mondta a pártelnök. „Ukrajnában nem sikerült békét teremteni, és az ott lévő konfliktus ránk is hatással van. Békétlenség uralkodik a máskor béke szigetének tartott Nyugat-Európában is, hiszen a párizsi merényletek után Brüsszelben is rendkívüli állapotot kellett bevezetni, s ehhez nem vagyunk hozzászokva. Forró volt a hangulat körülöttünk, kötelességünk tehát békét kívánni Európának és a világnak” – mondta az MKP elnöke, hozzátéve, Közép-Európát azonban ezúttal elkerülték a konfliktusok, és már elkerüli a menekültáradat is, köszönhetően annak is, hogy Magyarország megvédte határait. Berényi József ezúttal is megismételte ismert álláspontját, miszerint nem az a megoldás, hogy Európába hívjuk a más kultúrájú embereket, megoldást az jelenthet, ha a konfliktusokat helyben oldják meg, hogy senkinek ne kelljen hazáját elhagynia. A külpolitikai kitekintés után az MKP elnöke előbb a gazdaságról szólva elmondta, a gazdasági fejlődés töretlen, de majd a közeljövő mutatja meg, hogy mit profitálhat ebből Dél-Szlovákia. „Erről a kormány és a parlament dönt, ezért is van szükség magyar képviselőre, az eddigieknél határozottabb érdekérvényesítésre, hogy végre megtörténjen Dél-Szlovákia felzárkóztatása”. Berényi beszédében kitért arra is, hogy több mint 100 magyar kisiskola megmaradása került veszélybe, ám úgy véli, a kedvezőbb gazdasági eredmények lehetőséget jelenthetnek, és ebből kellene előteremteni a forrásokat, hogy ne kelljen iskolák bezárásáról gondolkodni. „Dél-Szlovákia felzárkóztatáshoz az eddigieknél több kell, és a magyar érdekérvényesítéshez is több kell” – fogalmazott a pártelnök, hangsúlyozva azt is, hogy március 5-én a parlamenti választások a változásra lehetőséget adnak. „Ez az év lehetőséget ad arra, hogy ebben az országban a magyarság tekintélye nagyobb legyen, mint az elmúlt években volt, ez közös erővel és közös akarattal megvalósítható” – mondta újévi beszéde végén Berényi József.

Pásztor: Nincs oka annak, hogy felülvizsgáljuk a VMSZ és az SNS stratégiai megállapodását

A tavasszal esedékes tartományi és helyi szintű választások után létrejövő koalíciókról a Vajdaság Magyar Szövetség (VMSZ) „tudatos” döntést hoz majd, de a Szerb Haladó Párttal (SNS) stratégiai megállapodása van, és nincs oka arra, hogy ezt felülvizsgálja, jelentette ki Pásztor István, a VMSZ és a tartományi parlament elnöke a Vajdasági RTV-nek nyilatkozva. Szavai szerint a koalícióval kapcsolatos döntéshozatalkor a saját és az ország érdekeit is szem előtt tartja majd a VMSZ. Megismételte továbbá azt a kijelentését, hogy jelenleg szinte nincs olyan politikai szereplő Szerbiában, amellyel ne tudnának együttműködni. „Amennyiben a pénzügyi realitás országos szinten, akkor ez vertikálisan is érvényesül, tehát tartományi és helyi szinten is. Ilyen az év”, nyilatkozta Pásztor a költségvetés kapcsán. Megjegyezte, hogy 2008 óta folyamatosan napirenden szerepel a költségvetés hét százalékról szóló történet, mert a parlament azóta késlekedik a tartomány pénzeléséről szóló törvény meghozatalával. Hozzátette: politikai okok miatt a kérdés megoldását a jövő évre halasztották, és várakozásai szerint ez meg is történik a tartományi választásokat követően. A kérdésre, hogy a VMSZ miért támogatta az új köztársasági költségvetést, holott az előző években mindig ellenezte éppen az alkotmányos előírások be nem tartása miatt, Pásztor azt válaszolta, hogy ezért az előző időszakban nagy politikai árat fizettek. „Nem álltunk el ettől, de a mostani realitás olyan, hogy nincs értelme folyamatosan ugyanazokat a mondatokat ismételtetni. Több mint egy évvel ezelőtt tárgyalásokat kezdeményeztem tartományi szinten annak érdekében, hogy konszenzust érjünk el ebben a kérdésben, de politikai okok miatt ez a tárgyalás elmaradt. Elmulasztottuk a lehetőségét annak, hogy új vajdasági játékszabályokat fogalmazzunk meg, amelyek értelmében minden parlamenti szereplőnek konszenzusra kellene jutnia a kulcsfontosságú kérdések kapcsán, mint ahogy azt a státútum esetében tettük. De most már nem érdemes amiatt siránkozni”, szögezte le. A parlament munkájáról szólva ugyanakkor úgy értékelt, hogy a 2015. év sikeres volt, rekordszámú ülést tartottak, s ezeken a hangulat „korrekt volt, függetlenül attól, hogy bizonyos pillanatokban túl sok volt az érzelem vagy a szokatlan feszültség”. Pásztor István értékelése szerint a választások lehetséges szabálytalanságáról szóló történetek részei a politikai retorikának, hiszen jelenleg olyan a választási környezet, hogy mindenki elmondhatja, amit gondol.

Nehéz, de sikeres évet tudhat maga mögött a kárpátaljai magyarság

A kelet-ukrajnai konfliktus és az országot sújtó gazdasági válság ellenére viszonylag sikeres múlt évet tudhat maga mögött a kárpátaljai magyarság, mindenekelőtt az anyaország

hathatós támogatásának köszönhetően. A magyar kormány és az anyaország igen szerteágazó támogatásának és szolidaritásának köszönhető, hogy 2015-ben nem vált kritikussá a kárpátaljai magyar közösség helyzete. A magyar kormány, a civil és segélyszervezetek, egyházak, önkormányzatok rendszeressé vált támogatása nagyban elősegítette, hogy az év második felére konszolidálódott a kárpátaljai magyarság állapota. Ugyancsak jelentős segítséget jelentett a közösség megmaradása szempontjából fontos kárpátaljai magyar iskolai, óvodai, szakiskolai pedagógusoknak, lelkészeknek, hitoktatóknak, magyarul beszélő orvosoknak, egészségügyi dolgozóknak nyújtott fizetéskiegészítő támogatás. Humanitárius szempontból az év egyik legjelentősebb eseménye volt, hogy háromezer kárpátaljai magyar iskolás nyaralhatott az anyaországban a magyar kormány támogatásával, az Erzsébet-program keretében. Ukrajnában párját ritkítja az a támogatás, amelyet az Európai Unió Keleti Partnerség programja keretében a Külgazdasági és Külügyminisztérium nyújt a kárpátaljai magyar oktatási és művelődési intézmények épületeinek korszerűsítéséhez. Az eurómilliók projektnek köszönhetően 2015-ben is több tucat magyar iskola, óvoda és közintézmény újult meg, vált komfortosabbá.

Mind magyar, mind ukrán szempontból az elmúlt két évtized legnagyobb feltűnést keltő politikai eseményének számít a kárpátaljai magyar közösség sikere az október 25-i ukrain helyhatósági választásokon. Az egymással több mint másfél évtizede viaskodó két magyar szervezet, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) szeptemberben kötött választási megállapodásának köszönhetően a kárpátaljai magyarság meghatározó választási eredményeket ért el mind települési, mind járási, mind pedig megyei önkormányzati szinten, és ezáltal megkerülhetetlen döntéshozatali tényezővé vált. A meghatározó szerephez jutott kárpátaljai magyar szervezetek hivatalosan is bejelentették másfél évtizeddel ezelőtt megfogalmazott igényüket egy – az ukrán alkotmánnyal és törvényekkel teljes összhangban lévő – eddig is létező, de a jövőben a tömbmagyarság valamennyi települését magában foglaló – magyar többségű járás és egy önálló, a hatályos ukrán törvényeknek megfelelően működő magyar tankerület létrehozására.

